

ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ
PROGRAM PRAKTYK

NUMER ZAWODU W KLASYFIKACJI ZAWODÓW: 341201

Łódź, 2019

WYMIAR PRAKTYK ZAWODOWYCH

Minimalny wymiar praktyk zawodowych	tyg.	godz.
sem I - zgodnie z podstawą programową		
sem II - zgodnie z podstawą programową	4	140
Razem	4	140

CELE OGÓLNE

✓ Stosowanie umiejętności organizowania stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
✓ Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane działania.
✓ Kształtowanie postaw etycznych w środowisku pracy.
✓ Kształtowanie umiejętności stosowania wiedzy psychologicznej w pracy z osobą niepełnosprawną.
✓ Nabywanie umiejętności pracy socjalnej z osobą niepełnosprawną.
✓ Kształtowanie umiejętności planowania i organizowania wsparcia osobie niepełnosprawnej.
✓ Poznanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji.
✓ Rozwijanie umiejętności skutecznej indywidualizowanej komunikacji z osobami niepełnosprawnymi.
✓ Rozwijanie indywidualnego podejścia do świadczenia usług asystenckich osobie niepełnosprawnej.
✓ Kształtowanie umiejętności wspierania i pielęgnowania osoby niepełnosprawnej.
✓ Kształtowanie umiejętności aktywizowania osoby niepełnosprawnej.
✓ Nabywanie umiejętności wspierania osoby niepełnosprawnej w prowadzeniu niezależnego życia.
✓ Nabywanie umiejętności organizowania działań aktywizujących osobę niepełnosprawną.

CELE OPERACYJNE

Uczeń potrafi:
– wyjaśnić pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią,
– wskazać warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy asystenta osoby niepełnosprawnej,
– wyjaśnić sposoby postępowania w stanach zagrożenia zdrowia i życia,
– udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej,
– ponosić odpowiedzialność prawną za podejmowane działania,
– stosować zasady etyki i kultury zawodu,
– wskazać potrzeby osoby niepełnosprawnej na podstawie rozmowy, obserwacji i dokumentacji,
– rozpoznać możliwości i ograniczenia osoby niepełnosprawnej,
– zaproponować zakres wsparcia socjalnego osobie niepełnosprawnej,
– wypełnić dokumentację związaną z prowadzonym wsparciem dla osoby niepełnosprawnej,
– zachęcać osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu,
– przestrzegać zasad indywidualizacji i podmiotowości w planowaniu i organizowaniu wsparcia osobie niepełnosprawnej,
– zaplanować i zorganizować wsparcie dla osoby niepełnosprawnej,
– dobrać metody, techniki i środki do planowanych działań wspierających,
– współpracować z zespołem specjalistów,
– posługiwać się dokumentacją zawodową,
– modyfikować zaplanowane działania w zależności od potrzeb,
– posługiwać się wybranymi metodami komunikacji alternatywnej i wspomagającej,
– stosować zindywidualizowaną komunikację alternatywną i wspomagającą w kontaktach z osobą niepełnosprawną,
– modyfikować sposoby komunikacji w zależności od potrzeb osoby niepełnosprawnej,
– ustalić z osobą niepełnosprawną zakres oferowanego wsparcia,
– dobrać metody i techniki wsparcia do potrzeb i oczekiwań osoby niepełnosprawnej,
– świadczyć wsparcie osobie niepełnosprawnej w różnych miejscach i sytuacjach w zależności od potrzeb,
– przeprowadzić usługi pielęgnacyjne w ustalonym zakresie,
– wspierać osobę niepełnosprawną w wykonywaniu czynności dnia codziennego,
– wspierać osobę niepełnosprawną w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego,
– dobierać z osobą niepełnosprawną sprzęt do wykonywania czynności dnia codziennego,
– pomagać osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego,
– wspierać osobę niepełnosprawną w wykonywaniu ćwiczeń rehabilitacyjnych,
– organizować działania aktywizujące z poszanowaniem zasad etyki i kultury zawodu oraz poszanowaniem praw osoby niepełnosprawnej,
– udzielić wsparcia w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia,

- współpracować ze specjalistami.

MATERIAŁ NAUCZANIA

MATERIAŁ NAUCZANIA PRZEDMIOTU PRAKTYKA ZAWODOWA		
Tematy jednostek metodycznych	Wymagania programowe	
	Podstawowe	Ponadpodstawowe
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:
Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów - opisać znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe - rozróżnić środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania - zidentyfikować rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy - określić zasady organizacji stanowiska pracy asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - omówić system pomocy medycznej w stanach zagrożenia zdrowia i życia oraz sposoby powiadamiania o zagrożeniach - wymienić prawa i obowiązki pracownika i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotować stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych - rozpoznać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy - określić sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania prac zawodowych - omówić konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - opisać procedury ewakuacji w stanach zagrożenia zdrowia i życia - opisać etapy udzielania pierwszej pomocy - wykonać czynności związane z udzielaniem pierwszej pomocy zgodnie z procedurami i zasadami

<p>Indywidualizacja pracy z osobą niepełnosprawną</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dobierać metody i sposoby zaspakajania indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej – omówić zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej – definiować zasady holistycznego podejścia do osoby niepełnosprawnej – opisać prawa osoby niepełnosprawnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić na czym polega koncepcja niezależnego życia osób niepełnosprawnych
<p>Planowanie działań asystenckich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sporządzać indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem jej potrzeb – przestrzegać zasad przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji osoby niepełnosprawnej – wypełnić dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną – uzyskać niezbędne informacje dotyczące stanu biopsychospołecznego osoby niepełnosprawnej w zakresie wykonywanych zadań zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – przetwarzać dane zawarte w dokumentacji osoby niepełnosprawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności – planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
<p>Zasady skutecznej komunikacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić metody komunikowania się z podopiecznym – opisać zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej – opisać bariery jakie mogą utrudniać komunikację – objaśnić znaczenie komunikacji interpersonalnej w asystowaniu osobie niepełnosprawnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić pojęcie komunikacji interpersonalnej jako elementu komunikacji społecznej

Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – opisać znaczenie stosowania komunikacji alternatywnej i wspomagającej w pracy asystenta osoby niepełnosprawnej 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać sposób komunikacji alternatywnej dostosowany do potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej – dobrać sposób komunikacji wspomagającej dostosowany do potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej – dobrać sposób komunikacji alternatywnej dostosowany do potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej – dobrać sposób komunikacji wspomagającej dostosowany do potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej
Zakres i forma usług asystenckich	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikować przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów – dobrać metody i techniki dostosowane odpowiednio do potrzeb osoby niepełnosprawnej – ustalić z osobą niepełnosprawną zakres oferowanej pomocy i wsparcia – wskazać obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej) 	<ul style="list-style-type: none"> – świadczyć usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów
Usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze	<ul style="list-style-type: none"> – wykonywać czynności zgodnie z poszanowaniem praw osoby niepełnosprawnej – prowadzić obserwację zachowań i parametrów życiowych u osoby niepełnosprawnej – zorganizować prace opiekuńczo-wspierające z uwzględnieniem standardów i procedur 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać metody i techniki do wykonywanych czynności pielęgnacyjnych i opiekuńczych
		<ul style="list-style-type: none"> – dobrać odpowiednie narzędzia środki i materiały do wykonywanych czynności pielęgnacyjno-higienicznych

<p>Zindywidualizowane wsparcie osoby niepełnosprawnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dobierać metody, techniki i narzędzia do zaplanowanych działań oraz potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej – ocenić skuteczność podjętych działań – modyfikować prowadzone działania w zależności od potrzeb – charakteryzować zasady etyki w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi – rozpoznać potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie czynności dnia codziennego – wykonać działania związane z potrzebami osoby niepełnosprawnej w zakresie czynności dnia codziennego – dobrać z podopiecznym środki i narzędzia do prowadzenia gospodarstwa domowego – asystować osobie niepełnosprawnej w prowadzeniu gospodarstwa domowego – zorganizować prace wspierające z uwzględnieniem standardów i procedur – wspierać osobę niepełnosprawną w samodzielnym wykonywaniu czynności dnia codziennego – asystować osobie niepełnosprawnej w prowadzeniu gospodarstwa domowego – asystować osobie niepełnosprawnej przy wykonywaniu czynnościach zleconych przez lekarzy 	<ul style="list-style-type: none"> – poinformować osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach – dokonać ewaluacji podjętych działań – wnioskować o skuteczności i przydatności prowadzonych działań – dokonać samooceny – wykorzystać sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne w pracy z osobą niepełnosprawną – stosować sprzęt i pomoce techniczne w pracy z osobą niepełnosprawną – dokonać analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy – dokonać prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy – stosować zasady, normy i przepisy techniczne w prowadzonych działaniach – zdiagnozować zakres minimalnego koniecznego wsparcia osoby niepełnosprawnej w zakresie czynności dnia codziennego – opisać bariery utrudniające korzystanie ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych
---	--	---

<p>Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać potrzeby i zainteresowania podopiecznego w zakresie wymieni potrzeb osoby niepełnosprawnej w zakresie wykorzystania czasu wolnego – opisać formy spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem potrzeb i możliwości podopiecznego – dobierać metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności – określić możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji – udzielać wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń różnych instytucji w zakresie aktywizacji edukacyjno-zawodowej – udzielać wsparcia w działaniach aktywizujących zawodowo osobę niepełnosprawną 	<ul style="list-style-type: none"> – zaplanować działania aktywizujące zgodnie z potrzebami osoby niepełnosprawnej unikające wyręczenia – wykorzystywać sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne w pracy z osobą niepełnosprawną w celu aktywizacji środowiskowej – dokonać analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy w środowisku lokalnym – mobilizować osobę niepełnosprawną do podejmowania aktywności w środowisku lokalnym – zachęcać podopiecznego do nawiązania i podtrzymania kontaktu z osobami z najbliższego otoczenia – współpracować z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym w zakresie wsparcia i rozwiązywania problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej – wykorzystać możliwości osoby niepełnosprawnej do organizowania czasu wolnego – zachęcać osobę niepełnosprawną do spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem środowiska lokalnego – zaproponować osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości
---	---	---

		– mobilizować osobę niepełnosprawną do integracji ze społeczeństwem
--	--	---

OSIĄGANIE CELÓW KSZTAŁCENIA

Metody nauczania:
Praktyka zawodowa ma za zadanie umożliwić uczniom nabycie umiejętności i kompetencji zawodowych poprzez działania praktyczne w naturalnym środowisku pracy. Ma przygotować absolwentów do wykonywania przyszłej pracy zawodowej w poczuciu odpowiedzialności za podejmowane działania, z poszanowaniem praw innych osób i mienia. Powinna kształtować postawy etyczne i asertywność. Dominującą metodą pracy podczas praktyk zawodowych powinny być ćwiczenia praktyczne.
Środki dydaktyczne:
<ul style="list-style-type: none">
- wewnętrzne przepisy prawne i procedury obowiązujące w danym środowisku pracy,
- sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny, przedmioty wspomagające wykonywanie czynności życia codziennego osoby niepełnosprawnej.
Warunki realizacji:
Praca uczniów podczas praktyk zawodowych powinna być samodzielna, prowadzona pod nadzorem. Warunki, środki i formy kształcenia powinny być dostosowane do możliwości praktykanta, jego zainteresowań i planowanej ścieżki kariery. Miejsce odbywania praktyk: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością, środowisko zamieszkania osoby niepełnosprawnej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.
Wymiar praktyk:
4 tygodnie (140 godzin) na II semestrze
PROPONOWANE METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIA/SŁUCHACZA:
Ocena osiągnięć edukacyjnych powinna dotyczyć poziomu opanowania umiejętności określonych efektami kształcenia opisanymi w podstawie programowej kształcenia zawodowego wraz z kryteriami weryfikacji. Sprawdzanie osiągnięć uczniów powinno być dokonywane za pomocą obserwacji pracy uczniów podczas wykonywania zadań praktycznych. W trakcie realizacji kontroli i oceny przebiegu praktyki należy uwzględnić: <ul style="list-style-type: none">
- zaangażowanie,
- etykę zawodową,
- kulturę osobistą,
- rzetelność w wykonywaniu zleconych zadań,
- wykorzystanie wiadomości teoretycznych w praktycznym działaniu,
- elastyczność działania i kreatywność,
- punktualność.

Indywidualizacja pracy z uczniem:

Należy każdorazowo dostosować warunki, środki, metody i formy nauczania do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.

Nauczyciel realizujący program nauczania praktyk powinien:

- motywować uczniów do pracy,
- dostosowywać stopień trudności zadań i ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczniów,
- uwzględniać zainteresowania uczniów,
- przygotowywać zadania i ćwiczenia o różnym stopniu trudności i złożoności.

EWALUACJA PRZEDMIOTU

Monitorowanie przebiegu procesu nauczania powinno być prowadzone w ciągu całego okresu praktyk zawodowych. Ewaluację należy przeprowadzić na zakończenie złożonego etapu kształcenia (praktyk zawodowych). Przeprowadzane badania powinny umożliwić ocenę stopnia osiągnięcia założonych przez pracodawcę w programie celów kształcenia oraz w zakresie podwyższenia kompetencji zawodowych uczniów, ich motywacji do nauki, zmiany w zachowaniu i zaangażowaniu w wykonywanie zadań zawodowych. Ewaluacja powinna również pozwolić na ocenę warunków i organizacji zajęć oraz poziomu współpracy nauczycieli kształcenia zawodowego z pracodawcami.

Proponuje się zastosowanie takich narzędzi ewaluacji, jak:

- arkusz samooceny pracy pracodawcy, dotyczący zaplanowanych rezultatów końcowych kształcenia, doboru treści, metod i form kształcenia umożliwiających osiągnięcie wyznaczonych celów, stosowania systemów wspierania i motywowania uczniów, planowania ćwiczeń – zadań zawodowych, które uczeń będzie w przyszłości wykonywał w pracy zawodowej,
- arkusze ewaluacji praktyk, w których uczniowie wyrażą swoją opinię o odbytych zajęciach, formach, metodach nauczania, organizacji praktyk i możliwości wykorzystania poruszanych zagadnień w pracy zawodowej,
- indywidualne karty bieżącej obserwacji postępów ucznia, zawierające opis wiedzy, umiejętności i postaw ucznia na wejściu, notatki z poczynionych postępów w trakcie realizacji praktyk oraz stopnia osiągnięcia zaplanowanych przez pracodawcę rezultatów końcowych według ustalonych wcześniej zasad,
- zadania praktyczne zawodowe z całości materiału zaplanowanego do realizacji podczas praktyk, sprawdzające poziom osiągnięcia przez ucznia zaplanowanego rezultatu końcowego w zakresie wiedzy i umiejętności zawodowych.